

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2024 – 2025

Limba și literatura română

Testul 3

Numele: .....

Inițiala prenumelui tatălui: .....

Prenumele: .....

Școala de proveniență: .....

Centrul de examen: .....

Localitatea: .....

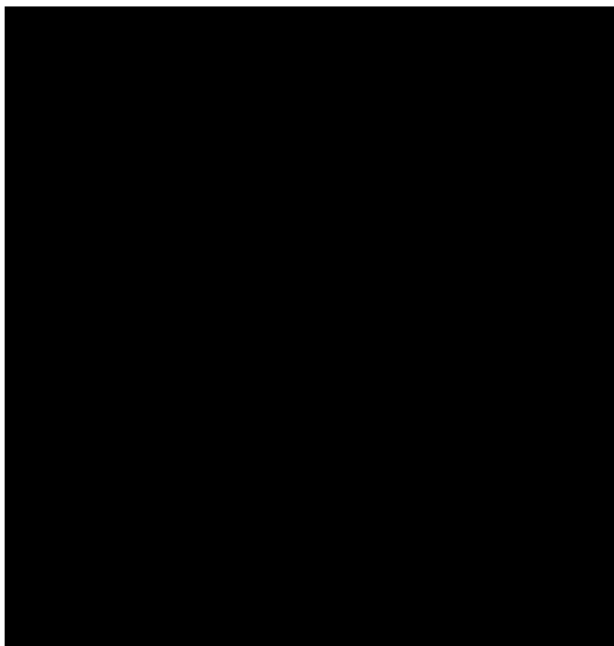
Județul: .....

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I**(70 de puncte)****Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.****Textul 1**

Tot restul verii tânărul rămase gânditor, frământat de gânduri pe care i le mărturisea lui Anton Lupan uneori.

- Secolul nostru nu mai are măreție! spunea el. Au dispărut corsarii* de pe mări, oamenii aceia viteji și drepecți, semănând cu haiducii voștri despre care mi-ai vorbit; era firesc să dispară, lumea își găsește alte orânduiri; dar până una-alta, bunicul meu, care a ocolit pământul fără să se teamă de primejdii, iar apoi l-a trimis pe tatăl meu să întregească ceea ce rămăsese nefăcut de el, ar vrea ca eu să duc o viață pașnică pe uscat, să construiesc vapoare în loc să călătoresc. E drept că și vapoare trebuie să construiesc cineva, altfel omenirea ar rămâne în loc, înțeleg prea bine asta, dar să le construiesc alții; eu simt nevoia să fac mai mult decât ei. Și acum știu ce am de făcut: o dată voi ajunge în Țara de Foc, să împlinesc ce n-au putut împlini bunicul cu Darwin; dar eu mai am o datorie pe deasupra – adică încă un scop: să descopăr, dacă va fi cu putință, urmele tatălui meu. Așa, secolul nostru va rămâne, măcar pentru mine, măreț!

Vorbe de om tânăr, care se spun ușor la anii lui Pierre Vaillant, ba chiar și mai târziu. Numai că sub aceste vorbe, nepotul corsarului ascundea o hotărâre asupra căreia Anton Lupan nu păstra îndoieli.

- Voi merge și eu, Pierre! spunea el, arătându-și hotărârea în vorbe mai puține, dar cu mai mult zel, căci era și mai tânăr decât prietenul său.

Așa se nascu în mintea lor și li se înrădăcină în suflet dorința de a porni la drum, spre locurile acelea necunoscute de semenii lor. Și dovadă că nu fuseseră vorbe spuse în vânt, astăzi, după aproape paisprezece ani și după numeroase înfrângeri, Anton Lupan se găsea aici, pe malul Dunării, urmărit de același gând.

Căci nu era ușor de înfăptuit planul lor!

În aceeași vară, ferindu-se de moș Leon, primul adversar al unei asemenea călătorii, el, unul din însuflețitorii ei din trecut, tinerii îi scriseră lui Darwin. Îi scriseră Pierre, spunând că e nepotul lui Leon și fiul lui Arnold Vaillant, că are un prieten de nădejde și sunt gata să înfăptuiască explorarea neîmplinită atunci. Îi scriseră multe Pierre vestitului naturalist, uitând însă să-i aducă la cunoștință vârsta lor și lipsa mijloacelor trebuitoare unei asemenea călătorii. Iar Darwin le răspunse, nelăsându-i să aștepte nici două săptămâni: „Veniți numaidecât la Londra, să ne sfătuim!”

Să meargă la Londra, când ei trebuiau să se întoarcă la studii, la Paris! Și de unde banii de drum?

Cu asta, tinerii începură a se dezmetici. Pierre Vaillant îi scriseră din nou lui Darwin, acum în termeni mai potoliți, mărturisindu-i că deocamdată nu aveau nici măcar mijloacele să vină la Londra, dar rămân în planul lor, la fel de hotărâți. [...]

Pierre Vaillant, deși mai vârstnic, era mai plăpând decât Anton Lupan. Frigurile dobândite la Port-Said îl mai zgâlțâiau și acum uneori, dar el nu pierdea nici acest timp, ci, așezat pe punte, învelit în pături până la gât, cerceta hărțile marinărești, cărțile de astronomie sau mânuia sextantul*, luând înălțimea soarelui și făcând calcule, să afle locul unde se afla, desăvârșindu-se în meșteșugul de navigator – meșteșug pe care avea grijă să și-l însușească și Anton Lupan la rândul său. Dar când Pierre Vaillant se simțea în puteri, arunca păturile de pe el, se avânta pe catarge, trăgea paramele*, învățea la cabestan*, ca orice matelot, sau ținea cârma, străduindu-se să nu se abată din drum nici cu un grad, fiind și acesta un mare meșteșug, trebuitor viitorului lor drum.

Când nu plecau în larg, colindau țărmul, în căutarea unui vas potrivit, pe care să-l ia de model pentru vasul lor – și unde ar fi putut găsi mai ușor un asemenea vas, decât pe plaja pescarilor de la Saint-Malo? Între timp făcuseră și

socoteala materialului trebuitor, intraseră în vorbă și cu un negustor, cu privire la cost – care se ridica la vreo patru mii de franci cel puțin – și cu toate că ei nu agonisiseră deocamdată decât trei sute cincizeci, își aleseseră chiar și locul unde să pună vasul pe cală, peste un an sau peste doi.

Pierre Vaillant își luă diploma de inginer constructor de vase numai cu doi ani înaintea lui Anton Lupan, fiindcă boala îl împiedicase să-și dea examenele la timp, deși el se dovedise un student nespus de serios și de stăruitor. Un timp, după aceea, trebuia să se despartă: Pierre se angajă la șantierele de la Saint-Nazaire, având grijă să nu cheltuiască decât un sfert din leafă pentru nevoile lui, restul punându-l deoparte, în scopul știut.

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

***corsar** s.m.- comandant al unei corăbii;

***sextant** s.n.- instrument optic care se utilizează la măsurarea distanței dintre două puncte;

***parâmă** s.f. - frânghie ori cablu textil, metalic sau din material plastic, folosit la bordul unei nave;

***cabestan** s.n.- dispozitiv folosit pentru deplasarea (în sens vertical) a unei încărcături.

Textul 2

Fernando Magellan (în unele surse, Ferdinand Magellan) a rămas cunoscut în istorie ca fiind primul explorator european care condus o expediție în jurul lumii, primul care a descoperit o cale de acces din Atlantic către „Marea Sudului a lui Balboa” (Pacificul) prin periculoasa strâmtoare din Țara de Foc și primul care s-a încumetat să traverseze imensa și pustia întindere de apă a oceanului Pacific.

În secolul al XVI-lea, până ce europenii începeau să dezlege tainele din afara continentului lor, toate călătoriile peste oceane aveau o semnificație deosebită, dar au existat și unele care nu doar că s-au soldat cu descoperiri foarte importante, dar povestea lor pare desprinsă din romanele de aventuri – călătoria lui Magellan în jurul lumii este una dintre acestea.

Detaliile biografice care țin de cariera de explorator fac din Fernando Magellan probabil unul dintre cei mai mari aventurieri ai vremii sale. În zilele noastre, a călători pe tot cuprinsul planetei și să vezi tot ceea ce îți propui nu este deloc o dificultate și aproape că nici nu mai e ceva ce impresionează, dar în secolul al XVI-lea, când cel mai rapid mijloc de transport, dar și cel mai periculos era velierul (corabia cu pânze), realizăm că descoperirea unei simple insule aflată la capătul lumii cunoscute era o faptă ce nu trebuia uitată.

Încă de la începutul carierei sale, în 1504, Magellan a fost un aventurier. [...]

Luând exemplul predecesorului său, Columb, Magellan i-a prezentat regelui Spaniei, Carol al V-lea, zis Carol Quintul, un plan prin care dorea să ajungă în Insulele Mirodeniilor prin vest. Există însă o problemă mult mai mare decât în timpul lui Cristofor Columb, în sensul că acum se știa că există un Ocean Atlantic și o întindere imensă de uscat dincolo de acesta, uscat care se preconiza că s-ar întinde de la nord la sud blocând orice cale de acces, în special în sud – pentru mulți era și mai improbabil să se poată ajunge în Indiile Orientale prin vest, dar nu și pentru Magellan. El credea cu certitudine că există o trecătoare prin America de Sud, chiar dacă nu fusese descoperită încă vreuna – chiar declarase cu fermitate că era dispus să navigheze până la 75° latitudine sudică dacă va fi nevoie, până ce va găsi calea de acces.

Totuși, Magellan nu era un visător, el își planificase bine călătoria și se consultase în prealabil cu astronomul Faleiro și se asigurase că va fi finanțat de Christopher de Haro (care de altfel și el îi purta pică regelui portughez). Prin semnarea unei convenții cu regele Carol Quintul, Magellan și Faleiro, amândoi sub funcția de căpitan general, urmau să primească 5% din profiturile expediției, iar teritoriile cucerite intrau sub propria lor guvernare, urmând să le rămână și moștenitorilor lor.

Magellan a pornit în călătorie pe 10 august 1519 din Sevilla, cu cinci corăbii și 270 de oameni în total. [...]

Din cei 270 de oameni, doar opt au mai revenit în viață în Spania. Magellan nu a mai apucat să se întoarcă, dar a murit la Mactan, aflat puțin mai la vest de longitudinea celui mai îndepărtat punct din est la care ajunsese cu câșiva ani în urmă, adică în Insulele Moluce – astfel, am putea spune că Magellan a realizat ocolul Pământului. Călătoria sa se înscrie alături de cele mai importante expediții din istorie, demonstrându-se pentru prima dată că Pământul este sferic și totodată descoperindu-se Patagonia, Strâmtoarea Magellan și revelându-se imensitatea Oceanului Pacific, denumire dată tot în cadrul acestei călătorii.

(Daniel Ștefan Călin, <https://historia.ro/sectiune/general/fascinanta-calatorie-in-jurul-lumii-a-lui-fernando-575504.html>)

A.

1. Completează spațiile libere cu informațiile din textul 1.

2 puncte

Pierre Vaillant își propune să ajungă o dată în _____, pentru a realiza ceea ce nu au reușit bunicul său și _____.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

Bunicul lui Pierre Vaillant este:

- a) Anton Lupan.
- b) Darwin.
- c) Leon.
- d) Arnold.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

Călătoria lui Magellan a fost finanțată de:

- a) Cristofor Columb.
- b) Faleiro.
- c) Christopher de Haro.
- d) Carol Quintul.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

În călătoria sa, Magellan a descoperit:

- a) Patagonia.
- b) America de Sud.
- c) Oceanul Atlantic.
- d) Sevilla.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Anton Lupan nu își dorește să călătorească pe mare.		
Cei doi tineri nu au suficiente resurse materiale pentru călătorie.		
Anton Lupan învață meșteșugul de navigator.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
În secolul al XVI-lea, cel mai rapid mijloc de transport era velierul.		
Magellan a pornit în călătorie pe 10 august 1504.		
Cristofor Columb a fost predecesorul lui Magellan.		

6. Precizează, în două-trei enunțuri, tiparul textual identificat în fragmentul de mai jos și o trăsătură a acestuia, ilustrând-o cu o secvență: „În aceeași vară, ferindu-se de moș Leon, primul adversar al unei asemenea călătorii, el, unul din însuflețitorii ei din trecut, tinerii îi scriseră lui Darwin. Îi scriseră Pierre, spunând că e nepotul lui Leon și fiul lui Arnold Vaillant, că are un prieten de nădejde și sunt gata să înfăptuiască explorarea neîmplinită atunci.” **6 puncte**

---

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o diferență între limbajul utilizat în textul 1 și cel din textul 2, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 pu**

6 puncte

This image shows a single sheet of white paper with horizontal black ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

8. Ce simte Pierre Vaillant când vorbește despre călătorii? Justifică-ți, în 50-100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând textul 1. **6 puncte**

6 puncte

[illegible]

9. Asociază fragmentul din opera literară *Toate pânzele sus!* de Radu Tudoran cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50-100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Conțin diftongi ambele cuvinte din seria:

2 puncte

- a) călătoriile, lumii;
- b) chiar, amândoi;
- c) credea, trecătoare;
- d) corabia, povestea;

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**
Cuvintele subliniate în secvența „Veniți numaidecât (1) la Londra, să ne sfătuim (2)!” s-au format prin:
a) compunere (1), compunere (2).
b) compunere (1), derivare (2).
c) conversiune (1), derivare (2).
d) derivare (1), derivare (2).

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**
Cuvintele subliniate în enunțul „Așa se născu în mintea lor și li se înrădăcină în suflet dorința de a porni la drum, spre locurile acelea necunoscute de semenii lor” sunt utilizate în ordine, cu:
a) sens propriu, sens figurat.
b) sens propriu, sens propriu.
c) sens figurat, sens propriu.
d) sens figurat, sens figurat.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**
Sensul secvenței subliniate în enunțul „Îi scrise multe Pierre vestitului naturalist, uitând însă să-i aducă la cunoștință vârsta lor și lipsa mijloacelor trebuitoare unei asemenea călătorii” este:
a) să înceapă să-l cunoască.
b) să înștiințeze.
c) să-și vină în fire.
d) să facă prezentările.

5. Selectează, din fragmentul următor, trei verbe aflate la moduri diferite, pe care le vei preciza: „E drept că și vapoare trebuie să construiască cineva, altfel omenirea ar rămâne în loc, înțeleg prea bine asta, dar să le construiască alții; eu simt nevoia să fac mai mult decât ei.” **6 puncte**

Verbul	Precizarea modului verbal

6. Alcătuieste un enunț asertiv, în care substantivul „corabie” să fie în cazul genitiv (1) și un enunț imperativ în care substantivul „hărțile” să fie complement direct (2). **6 puncte**

(1) _____
_____
(2) _____
_____

7. Rescrie enunțul următor, transformând construcția activă într-o construcție pasivă: „Pierre Vaillant își luă diploma de inginer constructor de vase.” **6 puncte**

_____
_____
_____

8. Scrie, în spațiile libere, forma corectă a cuvintelor subliniate în următorul enunț, reprezentând comentariul unui pasionat de istorie. **6 puncte**

Regele Portugaliei în al căruil/ a căruil(1) serviciu/ servici(2) se află Magellan refuză să îi acorde
/acordeze (3) sprijin pentru realizarea unei călătorii/ călători (4) în Insulele Mirodeniilor din vest. Refuzat de
acesta, cere ajutorul regelui Spaniei, care acceptă/ acceptă (5) și pornește pe un traseu pe care/ care (6) nu
fusesse nimeni.

Regele Portugaliei în _____(1) _____(2) se află Magellan refuză să îi _____(3) sprijin pentru realizarea unei _____(4) în Insulele Mirodeniilor din vest. Refuzat de acesta, cere ajutorul Regelui Spaniei, care _____(5) și pornește pe un traseu _____(6) nu fusese nimeni.

SUBIECTUL al II-lea

(20 de puncte)

Scrive o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să îl caracterizezi pe Pierre, personajul din textul lui Radu Tudoran.

În scrierea compunerii, vei avea în vedere:

- notarea a două date de identificare a personajului (vârstă, ocupație, portret fizic etc.);
- prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului;
- precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

[illegible]

Lined area for writing the answer.

Lined area for writing the answer.